

Μεταπολίτευση = χειραφέτηση

Μπορεί να σούρνουμε τα μύρια όσα της Μεταπολίτευσης, ως συνήθως διαγράφοντας ένα σωρό πράγματα και μένοντας στη δυσάρεστη επίγευση της χρεοκοπίας, αλλά οι κατακτήσεις της ελληνικής κοινωνίας στο διάστημα από το 1974 ως σήμερα δεν είναι λίγες. Σημείωνα προχθές ότι, με την εκ νέου προσφυγή τους στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, 162 ομόφυλα ζευγάρια διεκδικούν από την ελληνική πολιτεία τη συμπερίληψή τους στους κανόνες του συμφώνου συμβίωσης, στο πλαίσιο της εναρμόνισης του ελληνικού οικογενειακού δικαίου με ό,τι ισχύει στην Ευρώπη. Κι άλλες φορές διεκδικήθηκαν δικαιώματα που έχουν να κάνουν με τα κοινωνικά και



ΤΟΥ ΗΛΙΑ
ΚΑΝΕΛΛΗ

πολιτικά δικαιώματα, και κατακτήθηκαν. Η φίλη αρχιτέκτων Μελίτα Γκουρτσογιάννη μού υπέδειξε, για παράδειγμα, μια σειρά από μεταρρυθμίσεις σε σχέση με τη θέση και τα δικαιώματα της γυναίκας, τόσο κρίσιμες που σε μερικά χρόνια άλλαξαν ουσιαστικά

τη ζωή μας, στην κατεύθυνση της χειραφέτησης και της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Ας κάνουμε μια αναδρομή κι ας δούμε τι άλλαξε:

- Καταργήθηκε η προίκα.
- Η μοικεία έπαψε να είναι ποινικό αδίκημα. Αρκεί να δει κανείς ρεπορτάζ εφημερίδων τα πριν από το 1974 χρόνια, όταν η Αστυνομία συλλάμβανε τους μοιχούς και τους έτρεχε στα τμήματα, ακολουθούμενη από λογής λογής αδιάκριτους (και δημοσιογράφους), για να καταλάβει από τι γλιτώσαμε.
- Εξισώθηκαν νομικά τα παιδιά εκτός γάμου με τα εντός γάμου, καταργήθηκε συνεπώς και ο όρος «εξώγαμο» (ή, κατά το τρισχιλιετές ιδίωμα της άσπιλης φυλής μας, «μπάσταρδο»).
- Σε περίπτωση διαζυγίου, κριτήριο της επιμέλειας των παιδιών έγινε το συμφέρον των παιδιών και όχι η υπερίσχυση του πατρικού δικαίου που ίσχυε και ήταν αιτία πολύ συχνά στέρησης των παιδιών από τη μητέρα τους.
- Καθιερώθηκε το αυτόματο διαζύγιο: απελευθερώθηκαν έτσι χιλιάδες «αλύτρωτοι» άνδρες και «αλύτρωτες» γυναίκες που είχαν εγκλωβιστεί στον γάμο επειδή δεν συναινούσε στη διάλυσή του ο/η σύζυγος. Ετσι μειώθηκαν οι τραγωδίες με παράλληλες οικογένειες και άρρωστες καταστάσεις εκδίκησης και μίσους.
- Θεσμοθετήθηκε ο πολιτικός γάμος. Εστω κι αν δεν έγινε υποχρεωτικός, όπως αρχικά διεκδικήθηκε, το δικαίωμα στην επιλογή επιτρέπει τη βαθμιαία αποδέσμευση του πολίτη από δεσμά όπως τα εκκλησιαστικά, αν εκείνος το επιθυμεί.
- Καταργήθηκε η υποχρεωτική βάφτιση (μέχρι τότε δεν μπορούσε να γραφτεί παιδί στο σχολείο).
- Εξισώθηκε η υπογραφή της μητέρας με αυτήν του πατέρα σε διαδικασίες σχετικά με τα παιδιά (π.χ. εγγραφή στο σχολείο, έκδοση ταυτότητας κ.ά.).
- Ιδιαίτερα σημαντικό, επίσης, είναι το γεγονός ότι οι αμβλώσεις έγιναν νόμιμες και εντάχθηκαν στο ΕΣΥ.

Η Μεταπολίτευση άλλαξε τη ζωή μας. Συμβάλαμε δημιουργικά να γίνει αυτό. Η σημερινή συγκυρία συνεχίζει να χρειάζεται τη δημιουργική συμβολή των ίδιων και άλλων δυνάμεων, όσων τουλάχιστον δεν αρκούνται στην γκρίνια ή στην παραίτηση. Τίποτα δεν έχει τελειώσει.